

Oponentský posudek habilitační práce

Název práce: *Akromegália a jej systémové komplikácie*

Autor: MUDr. Ivana Ságová, PhD., MPH

Obor: Vnútorné choroby

Pracoviště: I. interná klinika, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave

Oponent: prof. MUDr. David Karásek, PhD., III. interní – nefrologická, revmatologická a endokrinologická klinika, Lékařská fakulta Univerzity Palackého a Fakultní nemocnice v Olomouci

Formální stránka: Předložená habilitační práce má celkem 163 stran. Skládá se z abstraktu, úvodu a sedmi kapitol, které se věnují současnému pohledu na akromegalii a na její komplikace. Dále jsou uvedeny vlastní komentované přehledové a původní publikace autorky, jejich výstupy pro klinickou praxi a závěr. Práce též obsahuje seznamy zkratk a použité literatury. Po formální stránce je text velmi pečlivě zpracován, název jasně vystihuje téma habilitační práce a uspořádání kapitol je koncipováno s logickou sousledností. Obrazová dokumentace podtrhuje vysokou kvalitu grafického zpracování. Literární odkazy jsou uvedeny jak v textu vlastních publikací, tak na konci habilitační práce v přehledném seznamu. Literatura obsahuje stěžejní odkazy týkající se studované problematiky, jsou uvedeny i zcela aktuální zdroje.

Obsahová stránka: Vlastní habilitační práce se skládá z kapitol, které shrnují etiologii, klinickou symptomatologii, diagnostiku a léčbu akromegalie. Následuje výčet kardiovaskulárních, respiračních, kostních a kloubních, metabolických, neurologických i nádorových komplikací a jejich specifické terapeutické možnosti. Poté jsou uvedeny vlastní publikace autorky s komentářem. Dvě přehledové práce se zaměřují na kardiovaskulární komplikace akromegalie a na význam léčby pegvisomantem. Celkem osm původních prací (včetně jednoho kazuistického sdělení) je věnováno širokému spektru orgánových projevů akromegalie. Hodnocením echokardiografických a metabolických parametrů bylo zjištěno, že hypertrofie levé komory srdeční je závislá na hladinách IGF-1 a u žen může být spojena množstvím tukové tkáně. Densitometrická vyšetření ukázala nižší trabekulární kostní skóre (TBS) u pacientů s akromegálií než u zdravých kontrol, přičemž TBS bylo více ovlivněno

kompozicí těla a metabolismem glukózy než vlastní aktivitou onemocnění. Další práce ukázaly, že kromě TBS hraje důležitou roli u vertebrálních fraktur nemocných s akromegálií také kortikální kost, která se zdá být pro vývoj fraktur nejspecifičtějším prediktorem. Publikace zaměřené na hodnocení plochy příčného řezu (CSA) nervus medianus potvrdily u jedinců s akromegálií jeho zvětšení, které korelovalo s aktivitou onemocnění. CSA však souvisela i s tělesným složením, zejména s objemem svalové hmoty. A byl prokázán též efekt vlastní léčby akromegalie na zmíněný parametr, což ukazuje na možnost vyhnout se chirurgickému řešení syndromu karpálního tunelu při včasné zahájení farmakoterapie. Kazuistické sdělení, jež výčet vlastních prací uzavírá, pak ukazuje na nutnost širší diferenciální diagnostiky srdečního selhání včetně zvážení možnosti akromegalie jako příčiny tohoto klinického stavu.

Hodnocení: Předložená habilitační práce MUDr. Ivany Ságové, PhD., MPH obsahuje výsledky její dlouholeté vědecké aktivity. Kromě aktuálního přehledu současných diagnostických a terapeutických přístupů u akromegalie včetně jejich systémových komplikací sestává ze souboru celkem 10 vlastních prací, které byly dominantně publikovány v časopisech s impact factorem (IF), což dokládá jejich vysokou kvalitu. MUDr. Ságová je první autorkou sedmi těchto publikací. Výsledky jejího pozorování přináší nové, unikátní poznatky a mají i praktický dopad, lze např. identifikovat skupinu pacientů, u nichž při včasné zahájení farmakoterapie bude možné se vyhnout chirurgickému řešení syndromu karpálního tunelu pomocí monitorace CSA nervus medianus. Samotná práce je logicky uspořádaná, velmi dobře graficky provedená a splňuje všechny požadovaná kritéria. Autorka prokázala, že má výborné znalosti zkoumané problematiky, díky kterým dokáže jasně formulovat pracovní hypotézy a s použitím adekvátních klinických, zobrazovacích, laboratorních a statistických metod na ně hledat patřičné odpovědi. K habilitační práci nemám žádné připomínky, je některé otázky.

Otázky pro autorku habilitační práce:

1. Jaký algoritmus echokardiografického monitorování efektu léčby akromegalie byste doporučila pro klinickou praxi? Využíváte pro diagnózu a monitorování kardiálního postižení i novější modalit vyšetření typu speckle tracking echokardiografie?
2. Modifikujete výpočet FRAX skóre osteoporotických fraktur u nemocných s akromegálií na základě výsledků vašich prací?

3. Do jaké míry koreluje změna CSA nervus medianus s výsledky EMG vyšetření?
Existuje nějaká kritická hodnota CSA, která pacienta indikuje primárně k chirurgickému řešení syndromu karpálního tunelu?

Předložená práce jednoznačně splňuje svým obsahem, rozsahem i kvalitou kritéria habilitační práce a doporučuji ji přijmout v předložené formě k obhajobě a na základě úspěšné obhajoby doporučuji, aby byl MUDr. Ivaně Ságové, PhD., MPH udělen akademický titul docent.

V Olomouci dne 24.10.2024

prof. MUDr. David Karásek, PhD.
III. interní klinika - NRE
LF UP a FN Olomouc
I.P. Pavlova 6
779 00 Olomouc